

Boer is de

De ZLTO ziet de boer als spil van een circulaire economie en dé energieproducent van de regio.

Hans Huijbers
GASTOPINIE

Na de periodes waarin de beschikbaarheid en de kwaliteit van voedsel centraal stonden en onze boeren wereldwijd waardering kregen, staan we nu aan het begin van een nieuwe periode waarin het gesprek over de productiewijze en productieruimte de agenda domineert.

Dat is te begrijpen, want de ecologische houdbaarheid en lokale acceptatie van onze voedselproductie is punt van zorg. We zien de degradatie van de bodem en buren die zich zorgen maken over hun gezondheid. We hebben deze zomer de klimaatverandering zelf ervaren met de overvloedige neerslag en de ijss storm in het zuidoosten van Brabant. Gelukkig blijkt uit het onderzoek Veehouderij Gezondheid Omwonenden (VGO) dat de gezondheidseffecten klein zijn.

Maar dat ontslaat ons niet van de plicht antwoorden te vinden voor de grote vraagstukken van morgen. De opwarming van de

“Minder dieren” is het symbool voor de zorg én de oplossing die critici voor ogen hebben

aarde bedreigt de voedselproductie. We zien alle dagen in het nieuws waar dat toe leidt: burgeroorlogen en vluchtelingenstromen. Dat zal de druk op voedselproductie in milde klimaatzones alleen maar verhogen.

Wij verbinden ons aan het thema voedselzekerheid en voedselintegriteit, want dat is voor boeren en tuinders *core business*. We hebben als ZLTO programma's en projecten opgestart waar we met leden nu al werken aan vruchtbare bodems, verbeteren van de biodiversiteit, verstandig omgaan met grond- en hulpstoffen, minder chemische gewasbescherming en terugdringen van broeikasgassen.

Cynisme

Nu ontmoeten we in Brabant vaak kritische geluiden en cynisme. Volgens sommigen is hier geen plaats voor intensieve land- en tuinbouw. 'Minder dieren' is het symbool voor de zorg én de oplossing die critici voor ogen hebben. Ontkennen en bagatelliseren van deze thema's is de kop in het zand steken en ZLTO onwaardig. Dat wordt de werkelijkheid als we niet zelf een stap zetten in een andere richting, die kan rekenen op waardering in de Brabantse samenleving en bijdraagt aan de maatschappelijk relevantie van onze sector. Ons meerjarenplan kent drie hoofdthema's: voedsel, klimaat en vitaal platteland.

Wij staan als ZLTO voor continuïteit van land- en tuinbouw, de toekomst van onze leden en daarmee direct voor welzijn, wel-

@ Stuur uw mening (bij voorkeur maximaal 150 woorden) naar: opinieredactie@bd.nl

“ Wanneer je last hebt van een slechte adem, stop dan een tijdje met chocola
Maria van Lierop

oplossing, niet het probleem

vaart en een gezonde samenleving. Maar daarvoor zullen we ook stappen moeten zetten naar andere economische systemen. Naar een meer circulaire economie, zoals dat heet, die binnen ecologische randvoorwaarden efficiënt en maatschappelijk verantwoord omgaat met producten, materialen en hulpbronnen, zodat toekomstige generaties toegang tot welvaart en welzijn behouden. Dan bedoel ik niet slim recycleren, of minder verspillen, maar fundamenteel anders produceren. Uiteindelijk begint alle leven bij de bodem en die wordt grotendeels door boeren verzorgd. Zie mij als verzorger van plant, dier

en omgeving. In die benaming schuilt het generatie op generatie doorgegeven besef dat we de aarde te leen hebben van onze kinderen en kleinkinderen. Als we zo denken, dan zijn boeren dragers van die toekomstige, meer circulaire economie.

We hebben ambities en doelen en voeren concrete projecten uit. Zoals de uitstoot van broeikasgassen uit de veehouderij met 80 tot 90% verminderen door slimme stalsystemen en mestverwerking. Bij dat laatste komt biogas vrij dat geschikt is voor het opwekken van energie: schoner en groener.

Boeren leggen koolstof (broeikasgas CO₂) vast in de bodem

▲ Hans Huijbers sprak gisteren op de Koningshoevenontmoeting. FOTO: JORIS BRUIJS/BEELD WERKT

door bijvoorbeeld minder grondbewerking en een beter bodemleven. En op de daken van stallen en schuren liggen al vele vierkante meters zonnecel. Voeg daar windmolens aan toe, en we zijn dé energieproducent voor de regio.

Daar zijn nieuwe verbindingen voor nodig. Het platteland was van oudsher het domein van boeren en tuinders en de bevolking van de dorpen en buurtschappen die economisch sterk verbonden waren met de agrarische sector.

Dat is de afgelopen decennia veranderd. We hebben voor een vitaal platteland een gemeenschappelijk belang met veel meer partijen, onder wie de stedeling. Die kan niet zonder het platteland om zijn eigen ambities op het terrein van gezonde voeding, energie, klimaat, natuur, biodiversiteit, drinkwater en beleving die bijdragen aan zijn welzijn. Stad en platteland hebben een gemeenschappelijke uitdaging.

Een vitaal platteland in Brabant betekent aanpakken van ongewenste ontwikkelingen. Nieuwe functies creëren of gewoon slopen, meer ruimte voor multifunctionele ondernemers (kinderop-

vang, zorgfunctie, ambachtelijke voeding, etc.), opvoeren van agrarisch natuurbeheer en boeren betalen voor maatschappelijke diensten, zoals waterberging. Ook hier voor geldt dat op het boeren erf de oplossingen voor een meer circulaire economie en een gezonde samenleving zich aandienen.

Dus ja, boeren hebben oplossingen, maar er staan nog genoeg verbeterpunten op de agenda.

■ Hans Huijbers, voorzitter van de ZLTO, hield gisteren dit betoog tijdens de Koningshoevenontmoeting in Berkel-Enschot, ten overstaan van Brabantse beleidsbeplanners